

Haapanen Tiina-Annukka

Monilukutaidosta varhaiskasvattajille

Vuosi

2020

Sivumäärä

42+36

Monilukutaito on Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2018) asiakirjan mukaan ”kulttuurisesti moninaisten viestien ja ympäröivän maailman ymmärtämisen sekä vuorovaikutuksen näkökulmasta keskeinen perustaito. Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten viestien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Monilukutaidon perustana on laaja tekstikäsitys, jonka mukaan erilaiset tekstit voivat olla muun muassa kirjoitetussa, puhutussa, audiovisuaalisessa tai digitaalisessa muodossa. Siihen sisältyy erilaisia lukutaitoja kuten kuvanlukutaito, numeerinen lukutaito, medialukutaito ja peruslukutaito.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI 2018) katsoo monilukutaidon olevan pedagogista toimintaa, joka ei ole vielä vakiintunut osaksi varhaiskasvatusta. Näin ollen sen toteuttamiseen liittyviin haasteisiin ja puutteisiin tulee tarttua varhaiskasvatussuunnitelman sisältöjä ja menetelmiä vahvistamalla. Keinoina tähän mainitaan esimerkiksi lisäkoulutus, sekä paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien osalta selkeämpi konkretisointi koskien sitä, mitä monilukutaitoa vahvistava toiminta tarkoittaa käytännössä.

Monilukutaidosta varhaiskasvattajille -opas on tehty kehittämistyönä Loimaan kaupungin varhaiskasvatukselle. Se on osa Laurean ammattikorkeakoululle laadittua opinnäytetyötä. Oppaan tarkoituksena on olla tiivis esitys monilukutaidosta, lisätä paitsi monilukutaitoa koskevaa ymmärrystä niin toimia myös tukena varhaiskasvatuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Toiveeni on, että tämä opas johdattaisi monilukutaito -käsitteen ylitse ymmärrykseen siitä, miksi monilukutaitoa tarvitaan. Monilukutaidon lähestyminen sen toivotuista, kasvatuksellisista tuloksista käsin kukistaa vaikeaselkoisen termistön ja tuo monilukutaidon luontevaksi osaksi kaikkea varhaiskasvatuksessa tapahtuvaa toimintaa. Monilukutaidossa on mielestäni kyse pohjimmiltaan ”vain ja ainoastaan” vuorovaikutustaidoista. Tämä tarkoittaa, että monilukutaito on läsnä aivan kaikissa varhaiskasvatuksessa tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa, oli kyse sitten tervehtimisestä aamulla, sadutuksesta, laulamisesta, pihaleikistä jne. Kysymys on ennen kaikkea kasvattajan tietoisuudesta, jolloin monilukutaitoa voi myös tietoisesti edistää.

Asiasanat: monilukutaito, osallisuus, varhaiskasvatus, laaja-alainen osaaminen, oppimisen alueet

About multiliteracy for early childhood educators

Year	2020	Pages	42+36
------	------	-------	-------

According to the Basics of the Early Childhood Education Plan (2018) document, multiliteracy is “a key basic skill in terms of understanding culturally diverse messages and the world around them, as well as interaction. Multiliteracy refers to the skills of interpreting and producing different messages. Multi-literacy is based on a broad understanding of text, according to which different texts can be in written, spoken, audiovisual or digital form, among other things. It includes a variety of literacy skills such as picture literacy, numerical literacy, media literacy and basic literacy.

The National Education Evaluation Center (KARVI 2018) considers multiliteracy to be a pedagogical activity that has not yet become an established part of early childhood education. Therefore, the challenges and shortcomings related to its implementation must be addressed by strengthening the contents and methods of the early childhood education plan. Means of this include, for example, additional training, as well as, in the case of local early childhood education plans, a clearer concretisation of what action to strengthen multiliteracy means in practice.

The guide on multiliteracy for early childhood educators has been made as a development work for early childhood education in the city of Loimaa. It is part of Laurea University of Applied Sciences' thesis. The purpose of the guide is to be a concise presentation of multiliteracy, to increase not only the understanding of multiliteracy but also to support the planning and implementation of early childhood education.

It is my hope that this guide will lead beyond the concept of multiliteracy to an understanding of why multilingualism is needed. Approaching multiliteracy from its desired, educational outcomes defeats difficult-to-understand terminology and makes multiliteracy a natural part of all early childhood education activities. Multiliteracy, I think, is basically about “only and only” interaction skills. This means that multiliteracy is present in all interaction situations in early childhood education, be it greetings in the morning, storytelling, singing, yard games, etc. The question is above all about the educator's awareness, so that multiliteracy can also be consciously promoted.

Keywords: multiliteracy, inclusion, early childhood education, wide-ranging competences, areas of learning